

ZAMONAVIY MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHISINING KASBIY KOMPETENSIYASI

G'afforova Dilshoda Amirqulovna

E-mail: gafforova1987@mail.ru

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, o'qituvchisi

Ergashova Munisa Hoshim qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, magistri

Annotatsiya: Ushbu maqola maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat yurituvchi tarbiyachi – pedagoglarning ijodiy va kasbiy faoliyati, kasbiy mahorat kompetensiyalarni egallash usullari, rivojlantirish vositalari haqida yoritilgan.

Kalit so'zlar: Kompetensiya, zamonaviy tarbiyachi, qobiliyat, mahorat, malaka, kasbiy mahorat, tarbiyachi.

Annotation: This article describes the creative and professional activities of educators working in preschool education, methods of acquiring professional skills, tools for development.

Keywords: Competence, modern educator, ability, skill, qualification, professional skill, educator.

2017–2021-yillarga mo'ljallangan “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi”, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yoshlarni ma'aviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari”ga muvofiq, ta'lim bosqichlarining uzluksizligi va izchilligini ta'minlash, ta'lim-tarbiyaning zamonaviy metodologiyasini yaratish, o'quv adabiyotlarining yangi avlodini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish hamda pedagog xodimlarni tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish taqozo etiladi. Mamlakatimizda shakllanayotgan

milliy ta'lim-tarbiya nazariyasi va amaliyotida innovatsion yondashuvlar, izlanishlar, tadqiqot muammolariga oid yechimlar, ilmiy-amaliy tavsiyalar yaratildi. Oliy ta'lim tizimi uzluksiz ta'lim tizimiga - maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, o'rta maxsus kasb-hunar ta'limi, malaka oshirish va qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta'lim tizimi uchun mutaxassislar tayyorlab berar ekan, ularning kasbiy tayyorgarligi, ma'naviy-axloqiy qiyofasiga, o'qituvchilarning tarbiyachilik darajasiga alohida talablar qo'yilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tashabbuslari bilan jamiyatimizda pedagoglar shaxsini qadrlash, ularning nufuzini oshirish, qadr-qimmatini himoya qilish bo'yicha qator islohatlar amalga oshirilmoqda. Masalan: O'zining kasbiy barkamolligini oshirishda izlanuvchi, tashabbuskor pedagoglar uchun unvonlar va ko'krak nishonlari ta'sis etildi. Turli tuman ilm-fan ravnaqi yo'lidagi jonkuyarlar uchun ko'rik-tanlovlar o'tkazilmoqda. Prezidentimizning tashabbuslari bilan pedagog xodimlarning oylik maoshlari yildan-yilga oshirilib turmush sharoitlarini yaxshilash maqsadida qo'shimcha moddiy rag'batlar berilmoqda. Pedagog xodimlarning malakasini oshirish ilmiy - metodik markazlari kengaytirilmoqda, ularning siyosiy tayyorgarligiga talab kuchaytirilmoqda, har 4-5 yilda qayta tayyorlashdan o'tishlari uchun shart-sharoitlar yaratilmoqda.

Bugungi kun zamonaviy tarbiyachi yosh avlodimizni millatning munosib farzandlari etib tarbiyalashdek muhim, vazifani bajarishadi deb e'tirof etishimiz mumkin. Tarbiyachi-pedagogning yuqori darajadagi pedagogik mahoratga chunonchi, kommunikativlik layoqatiga ega bo'lishi, pedagogik texnika, takt, nutq, yuz, qo'l-oyoq va gavda harakatlari, mimika (jest, pantomimika) qonuniyatlarni chuqur o'zlashtirishi lozim. Tarbiyachi bolalarni kuzata oladigan, ularning harakatlarini boshqara oladigan, xatti-harakatlarini tahlil qila oladigan va ularga tog'ri yo'nalish bera oladigan bo'lmog'i lozim. Hozirgi zamonaviy ta'lim- tarbiya jarayonida tarbiyachilar quidagi kompetensiyalarga (bilim, malaka, ko'nikma) ega bo'lishi yani o'zida mujassamlashtirgan bo'lishi kerak.

- Etik-estetik madaniyati

- Kommunikativ qobiliyati
- Ijodkorlik qobiliyati va faoliyati
- Liderlik qobiliyati
- Tashkilotchilik
- AKT va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalana olishi.

Yuqorida ko'rsatilgan ma'lumotlarga qo'shimcha ravishda shuni aytish mumkinki tarbiyachi ham kasbiy aham umuminsoniy sifatlarni o'zida gavdalantira olishi lozim.

Xulosa va tavsiyalar: Adabiy manbalarni tahlil qilish asosida maktabgacha tarbiyachining kasbiy kompetentsiyasini fundamental ilmiy ta'limga asoslangan pozitsiya talablari va o'qitishga hissiy-qiyamat munosabati bilan belgilanadigan kasbiy faoliyatni samarali amalga oshirish qobiliyati deb ta'riflash mumkin. Bu kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan munosabat va shaxsiy fazilatlarni, nazariy bilimlarni, kasbiy mahorat va ko'nikmalarni egallashni o'z ichiga oladi.

Tavsiyalar:

- kasbga mos ilmiy adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish faoliyat jarayonida qo'llash;
- Seminar treninglarda faol bo'lish;
- faoliyatida duch kelayotgan muammolar yuzasidan maqolalar yozish va uni bartaraf etish yo'llarini izlash;
- kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirish (maqol,tez aytishlar,badiiy sherlar yodlash);
- ijodkorlik faoliyatini yuksaltirish (yasash va chizish malakalarini egallash).

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Sh. Mirziyoyev.,Erkin va farovon, Demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz".Toshkent – “O'zbekiston”-2016.
2. Zaraxash, T.O'qituvchilar malakasini oshirish mazmunining zamonaviy yangilanishi/T.Zaraxash//Maktabgacha ta'lim-2011.-№12.S.74

3. Xoxlova O.A. O‘qituvchining kasbiy vakolatlarini shakllantirish/O.A.Xoxlova // Katta o‘qituvchining qo‘llanmasi-2010.- №3.-B.4

